

Nr 35.

Ankom till riksdagens kansli den 25 maj 1939 kl. 5 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner angående dels vissa ändringar i gällande skatteförfattningar och stämpelförordning dels ock viss ändring i aktiebolagsbeskattningen.

(2:a avd.)

Till bevillningsutskottet hava hänvisats följande, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen:

1) de likalydande motionerna nr 85 i första kammaren av herrar *Nordenson* och *Sylvan* samt nr 315 i andra kammaren av herrar *Lundell* och *Lundberg*, vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla dels om utredning rörande sådana i motionerna exemplifierade ändringar i gällande skatteförfattningar och stämpelförordning, som kunna anses ägnade att stimulera till ökad nyskapande företagsamhet inom näringslivet, dels ock om framläggande för riksdagen av de förslag, vartill utredningen kan föranleda; samt

2) motionen nr 41 i andra kammaren av herr *De Geer* i Lesjöfors, däri hemställts, att riksdagen måtte besluta om utredning angående förutsättningarna för sådan ändring av bolagsbeskattningen, att aktiebolag i sin skattedeklaration äger rätt att göra avdrag för så stor del av utdelningen å aktiekapitalet som motsvarar normal obligationsränta.

I motionen I: 85 har bland annat anförts, att under den senaste tiden hade frågan om företagsamhetens fortsatta utveckling i vårt land varit föremål för åtskillig diskussion. Därvid hade framhållits, att den ekonomiska och industriella utvecklingen i landet företedde tydliga tecken på stagnation. De viktigaste förutsättningarna för nyskapande företagsamhet vore erforderligt kapital, tekniskt och ekonomiskt lämpliga metoder samt sakkunnig ledning. Vad kapitalfrågan anginge, vore kapitalinvestering i nyskapande företag väsentligt mera riskfylld än i andra fall och nya företag vore särskilt kapitalkrävande. Tillgången på sådant riskvilligt kapital, som erfordrades för nyskapande företagsamhet, vore emellertid ytterligt begränsad. På beskattningsområdet syntes vissa åtgärder böra vidtagas i syfte att stimulera intresset för ökad företagsamhet. En utredning härutinnan borde vidtagas och enligt motionärernas mening borde därvid närmare undersökas, i vad mån det vore möjligt att lindra beskattningen av riskvilligt kapital genom ändringar av gällande bestämmelser i följande avseenden. Dubbelbeskattningen av aktieinkomst gäve till resultat en total beskattning av sådan in-

komst, som vore tyngre än beskattningen av andra inkomstslag. Även om ett upphävande av merbeskattningen av aktieinkomst av statsfinansiella skäl icke vore möjlig, borde den del av utdelad aktiebolagsvinst, som motsvarade skälig ränta å aktiekapitalet, eller ock utdelningen å sådana preferensaktier, vilkas avkastning ej överstege viss procentsats, undantagas från beskattning hos bolaget. — Vid exploaterandet av uppfinningar och dylikt kunde ofta lång tid förgå, innan ett investerat kapital gåve avkastning. Aktier i exploateringsbolag åsattes emellertid under tiden ett visst förmögensvärde samt drabbades därvid av en oskälig och orimlig beskattning. Dylika aktier borde ej åsättas förmögensvärde förrän de gåve utdelning eller bolagets rörelse visade sådan vinst, att ett någorlunda säkert värde kunde bestämmas å aktierna. — Föreskriften, att rörelsevinst vid taxeringen ej finge reduceras med förlust i samma rörelse under ett föregående år, drabbade särskilt hårt sådana företag, vilkas resultat under olika år vore synnerligen varierande. I beskattningshänseende borde för rörelse gälla, att från vinsten ett år finge göras avdrag för förluster under ett visst antal tidigare år. — Bestämmelserna om beskattning av realisationsvinst verkade hämmande på investeringsverksamheten. Den nuvarande föreskriften, att vinst vid icke yrkesmässig avyttring av lös egendom skulle beskattas bland annat, om egendomen varit i säljarens ägo under mindre än 5 år, borde ändras så, att antingen tidsperioden förkortades eller ock skatteplikten gjordes beroende av om spekulationsavsikt kunde anses hava förelegat vid tidpunkten för inköpet. Bibehölles femårsperioden, borde medgivnas rätt till kvittning mellan vinster och förluster, som uppkommit under nämnda tid. — Slutligen borde emissionsstämpeln för aktier, vilken för närvarande vore nära dubbelt så hög som för obligationer, nedsättas till samma belopp som för obligationer.

Till stöd för det i motionen II: 41 väckta förslaget hava i huvudsak anförts samma skäl som i den förenämnda motionen I: 85.

Beträffande de skäl i övrigt, som anförts till stöd för motionärernas yrkanden, får utskottet hänvisa till motionen nr 85 i första kammaren och motionen nr 41 i andra kammaren.

I de föreliggande motionerna har ifrågasatts, att vissa ändringar i skatteförfattningarna med mera skulle vidtagas i syfte att bereda lättnader i beskattningshänseende för näringsföretagen samt för vissa slag av inkomst och kapital. På sätt motionärerna anført sammanhänga dessa beskattningsspörsmål nära med frågan, vilka åtgärder som kunna och böra vidtagas för åstadkommande av fortsatt utveckling av företagsamheten och särskilt för skapandet av ökad ny företagsamhet inom landet. Denna fråga finner utskottet vara av stor vikt, icke blott med hänsyn till skatteunderlaget utan även ur folkförsörjningssynpunkt. Utskottet anser det därför vara angeläget, att denna fråga, som är av synnerligen invecklad och mångskiftande natur, göres till föremål för en ingående prövning, samt att därvid i ett sammanhang övervägas alla de olika faktorer, som inverka på frågan om företagsamhetens fortsatta utveckling.

Utskottet.

Vad angår betydelsen av motionärernas förevarande förslag får utskottet erinra om, att under de senare åren vid skilda tillfällen vidtagits vissa reformer på beskattningsområdet, vilka avsett att bereda näringsföretagen lättnader i beskattningshänseende i syfte att bidra till näringslivets konsolidering samt att öka dess motståndskraft vid påfrestningar under dåliga konjunkturer. I frågans nuvarande läge är utskottet icke berett att uttala sig om, huruvida och i vad mån de av motionärerna framlagda förslagen till ändringar på beskattningsområdet kunna tänkas komma att leda till de av motionärerna åsyftade verkningarna. Utskottet håller emellertid icke för osannolikt, att den av statsmakterna tillämpade principen att beträffande näringsföretagens beskattning medgiva vissa lättnader i konsolideringssyfte, jämväl skulle kunna utvidgas till att gälla även vissa åtgärder i syfte att uppmuntra till ökad företagsamhet. Detta spörsmål anser utskottet böra göras till föremål för närmare utredning.

Enligt vad utskottet har sig bekant skola överläggningar inledas mellan regeringen och representanter för näringslivet beträffande möjligheterna och formerna för ett samarbete på det ekonomiska området. Utskottet, som finner dessa överläggningar vara lämpligt forum för behandlingen av nu föreliggande spörsmål, förutsätter, att bland annat frågan om åtgärder att främja ny företagsamhet och sålunda jämväl de i de föreliggande motionerna framlagda förslagen därvid komma att bli föremål för närmare omprövning. Därest det vid nämnda överläggningar skulle visa sig, att bland andra tänkbara åtgärder i förut angivet syfte jämväl reformer på beskattningsområdet enligt motionärernas förslag eller ock i andra avseenden skulle anses vara lämpliga, förutsätter utskottet, att förslag härutinnan komma att framläggas. På grund av det anförda anser sig utskottet sakna anledning att nu i skrivelser till Kungl. Maj:t föreslå utredningar rörande de spörsmål, som berörts i de föreliggande motionerna.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att de likalydande motionerna I: 85 av herrar Nordenson och Sylwan samt II: 315 av herrar Lundell och Lundberg, angående vissa ändringar i gällande skatteförfattningar och stämpelförordning, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd; samt

2) att motionen II: 41 av herr De Geer i Lesjöfors, angående viss ändring av aktiebolagsbeskattningen, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 25 maj 1939.

På bevillningsutskottets vägnar:

IVAR ANDERSON.